

SZABOLCS

(Telefonsz. az Interurbán hálózatban: 132.)

POLITIKAI LAP.

(Telefonszám a városi forgalomban: 132.)

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre 8 korona. Egyes szám 16 fillér.
Megjelenik hetenkint egyszer, szombaton.

Szerkesztőség: IV. ker., Vasuti-ut 17.

Kiadóhivatal: Iskola-utca 3.

Lapunk a bel- és külföld minden nagyobb városában képviselve van

Október hat.

Telnek, mulnak azon évtizedek, melyek elválasztanak az aradi golgotajárás rettenetes borzalmától. Legjobbaink Tizenhárom vérzett el, a szabadság keresztrefeszítésének szomorú nagypéntekjén. Meghaltak ők, meghaltak a haihatlan dicsők, hogy eszméjük örökké éljen sirjuk felett. A szabadság vértanúi ők, akiknek emlékét szent kegyelet őrzi.

Az emlékezésnek szomorú évfordulóján, felujul sziveinknek vérző sebe, melyet az önkény fegyvere ejtett. A szabadságunkért epedő, legnemesebb szívek elnémitása, teledhetlen marad, míg magyar él imádott hazánk földjén.

Nemzetünket rettenetes megpróbáltatások érték ezer esztendőn keresztül, de a balsorsnak, az önkénynek egyetlen merénye sem oly fájó, mint az aradi vértanúk martirhalálának bekövetkezése. Egy nemzet érzelmét fagyasztotta meg az erőszak, mely kioltotta a Tizenhárom életét. Egy nemzet gyakorolja kegyeletes kötelességét, midőn az október hatodik évfordulón, felkeresi az aradi golgotát.

Legnagyobb bűnünk az volna, ha legalább eme gyásznapot nem igaz kegyelettel szentelnénk ama dicsők emlé-

kére, akik értünk, szabadságunkért 1849 október hatodikán elvérzettek!

Nem messze kell a múltba visszatekintnünk, látjuk, hogy nemzetünk élete folytonos küzdelemből áll. Midőn elviselhetlen sulylyal nehezedik ránk az önkény terhe, nem elődeink példája ment-e meg az elcsüggedés veszélyétől? Ha az aradi sirra nézünk, megtanulunk küzdeni a szabadságért, melyért kötelesek vagyunk életünket is feláldozni. Ha látjuk, hogy némelyek a helyzethez alkalmazkodnak, áruba bocsátják meggyőződésüket, a Tizenhárom dicső példája, halhatlan eszméik arra intenek, hogy a hazaárulás, elvtagadás a legnagyobb véték.

Porladó dicsők, halhatlan martirok, legközelebb is megjelenünk sirotoknál. Hálás kegyelettel borulunk a véreitektől megszentelt hantokra és várjuk eszméitek igéinek hirdetését. Megújulnak emlékezetünkben a borzalmas jelenelek. Látni veljük rettenthetlen bátorságtokat, melylyel szemébe néztetek a meg nem érdemelt, erőszakos halálnak.

Szent előttünk azon hely, ahol a hazafiúi erények gyakorlásáért, a vértanúk meghaltak. Ne lépjen, gondolatban sem közeledjék e helyhez olyan ember, akit nem hálás kegyelet nem a legszentebb emlékezet szólit oda. Nyugodni sem

tudnának a porladó hamvak, ha képmutatásból, szokásból lépne valaki oda, ahol a szabadságharc legdicsőbb férfiai közül tizenhárom elvérzett.

Lelkekkel, eszméikkel csak a hazafiság tüzeben megtisztult eszmék, az őszinte hála, a kegyeletes megemlékezés találkozhatnak. Rejtőzzék odújába e napon az önzés, a hazafiatlanság, a hálatlanság, mert aki ilyen tulajdonságokkal akarja megközelíteni a kiváló sírhelyét, félhet a magyarok istenének haragjától; félhet, hogy a nemzet kegyelete előtt lehull álarca.

Nemzetem, te sokat hányatott nemzet, közeledik ismét a nemzeti kegyelet megnyilatkozásának magasúttos ünnepe! Jer Aradra, halld, mit beszél az emlékezés, mit szólnak a porladó ajkak. Jer, édes nemzetem, tanulj hazafiságot, tanulj meg, mi a lángoló honszeretet. A tizenhárom példája követésre vár. Az ő példájuk kitartásra, törhetlen bátorságra int. Minderre pedig szükségünk van, mert a mai képzelt nagyságok ígéretből táplálkoznak, hitegetés képezi megrendült állásuknak omladozó alapját. Jer nemzetem és tégy összehasonlítást a régi, igazi nagyok és a mai alkudozó, önző emberek között. Jer vond le a következtetést, annyi csalódás után és tanul

TARCA.

Őszi hangulat.

Ónszürke ködével száll le az alkony,
Éj bontja ki szárnyat busan, hidegen.
Tán hogy titeket fátylába takarjon
Emlék, — szerelem . . . ?

Átvillan a fényetek éji sötétén,
Hit, hű szerelem s te csalóka remény —
Mint árva hajósnak, törten hazatérten
Bus északi fény.

És bágyad a sugár, tüzlángja kilobban —
Bus, fénytelen éjnek árnya kísért.
Egy köny lepereg, nem sejtve, titokban, —
Ki tudja — miért? . . .

Asmadal

Lord Byron szerelmei.

— A „Szaboles” eredeti tárcája. —

Irta: Sereghy Elemér.

Régi legenda szerint a lord Byron-család ősi fészke: Newstead Abbey, a szelle-

mek és kísértetek találkozó helye volt, sőt a Byron-család hagyományos gonosz szellemét, a fekete barátot nem egyszer látták holdvilágos éjeken a százados falak közt fel s alá sétálni, majd eltűnni a közeli erdőbe — mint valami árnyat.

Ebben a titokzatos kastélyban látott napvilágot Angliának Shakespeare után legnagyobb költője: lord Byron. Születésekor valószínűleg ott állt bölcsője mellett az a bizonyos gonosz szellem, mert a britt óriás egész életében szerencsétlen volt, s amellet sánta is, amely az ő szenzitiv, finomérzésű lelkének egyensúlyát gyakran megzavarta.

Korán érte őt az első nagy csalódás. Amidőn ugyanis Duff Mary, egy elragadóan bájos leányzó viszonzatlanul hagyta szerelmét és Byron Skócia hegyeibe bolyongott el irt keresni fájdalomtól összeroskadt szívére, még csak — hét éves volt. De ne vessük ki a szegény gyermeket, a kiábrándulás nagyon keserű volt, s Byron nyolcz teljes évig nem tudta felejteni első szerelmét.

Egyetlen vigasztalója uuokanővére volt, következésképen ő lett a most már tizenöt éves ábrándos gyermek ideálja. De a hozzá irt szonettek és stanzák hidegen hagyják a cousinét, aki egy szép napon — férjhez megy máshoz. A határtalan fájdalom tollat ad By-

ron kezébe, ki ekkor írja első világraszóló költeményeit — a hűtelenhez. E versekben ki is önté szíve bánatát, mert csakhamar vigaszt talál — a munkában. Alig hogy lerázza a cambridgei kollégium porát, mint 21 éves ifju a lordok házában arat sikereket értelmes és szellemtől sziporkázó szónoklataival.

A poéta azonban csakhamar megunja a politikát, s Byron lelkébe titkos vágy lopja be magát, valami ellenálthatatlan csáb vonzza Hellas klasszikus földjére és ő eleget tesz szíve sugallatának. Örökkön háborgó lelkében végre feloldódnak a disszonanciák, amidőn a rombadólt Athén örökszép omladékain, a szent terek csodás szobrain és templomain, a régi görög világ e porladó emlékein elmerenghet.

Az örökké azurmosolyu hellén égbolt ragyogása mámorossá teszi Byront, a magába szitt klasszicizmustól megittasult poéta újra szenvedélyre gyul, nagy tettekről, dicsőségről zeng itt minden, erre vágyik ő is; megmássza a Parnasszust, átussza a Boszporust, Konstantinápolyban, ebben a földön felejtett édenkertben pedig — mialatt fáradt tekintete, mint valami gazdátlan sajka belevész a páratlan levegőóceánba — megírja világhírű művének, a *Child Haroldnak* első

Eisler Károly divatáruházában Nyiregyházaán

rendkívüli nagy választékban érkeztek meg az újdonságok ugymint:

kalapok, cipők, nyakkendők, kocsitakarók, vállkendők, harisnyák, fehérművek, kézimunkák, ruhadiszek, parfümök stb. Telefon 114.

Lapunk kapható: Kiss T. Emma, Hirschler Mór és özv. Rottaridesz Istvánné tőzsdéjében. Mai számunk 10 oldalra terjed.

meg, hogy beszélni könnyű, de cselekedni, eredményt mutatni, nehéz foglalkozás.

Pihenjétek szabadságharcunk halhatlan vártaui. A romlandó test porlad, de eszméitek sirjaitok felett, emléketek pedig sziveinkben él. Elmegyünk, ott leszünk, hogy hálás kegyelettel áldozunk érdemeiteknek. Fogadjátok ez őszinte áldozatot, mely utat kér az egekbe!

A szüret.

A jövőhét, az általános szüret ideje vidékünkön. Eddig is voltak már szüretelések, melyek azt igazolják, hogy környékünkön kétszer annyi lesz a bor, mint az előző évben. A bőtermésnek csak örülhet a termelő, de nem örül annak, hogy a bor szokatlanul csekély áron kél, hogy a hordó tuldrága, sőt sok helyen kapni sem lehet.

A termelő gyanította, hogy jó termés lesz, de hogy ennyi bora legyen, azt remélni sem merete már azért is, mert egészen szüretig csapásoknak van kitéve a termés. A szűk viszonyok között élő termelők, késtek hordóról gondoskodni. Most itt a szüret és nincs edény, nincs sok embernek pincéje, nincs a bort mibe és hol elhelyezni. A bor-kereskedők, fogadóok, korcsmárosok jól ismerik eme körülménynek a termelőkre kiható hátrányos voltát. Ők szabják meg a bor árát és nem a termelő. A gazda kénytelen a bort csekély áron is eladni, mert sem hordaja, sem pincéje nincs. Innen van, hogy bőtermés mellett sincs a gazdának kellő haszna, mert a munkáltatás, a fogyasztási adó és más kiadások sokra rúgnak.

Azt, hogy minden szőlőtulajdonos piacét csináltasson, könnyű tanácsolni, de nehéz keresztül vinni, mert a köznép szegény. Célosabb volna közös pincéket csináltatni, az abban elhelyezendő bort szakszerűen kezeltetni, akkor volna jólkezelt, eltartható bor, melyre kölcsönt is lehetne venni a megszorult termelők részére és ami fő, nem volna kénytelen a termelő 12—26 fillérért termését elvesztesgetni. Ha volnának közös pincék, hordót is lehetne nagyban, kellő időben és jutányos áron beszerezni.

Szabolcsvármegye területén, örvendetésen halad az okszerű szőlőtermelés, de vajmi kevés haszonnal jár, míg nem gondoskodnak közös pincékről. Ez pedig minden népesebb város és községben létesíthető volna.

csak legyen, aki a termelővel érintkezzék, aki a közös pince előnyét megértesse.

A bortermelés fejlesztése kiváló eredménnyel jár, ha a mostani visszás állapot nem ismétlődik, ha nem lesz kénytelen a termelő borát olcsóbban eladni, mint a hordó beszerzési ára. A bor kiszorítja a drága pálinkát. Ez pedig nagy dolog ám. A pálinka ölü mérge. A nép, a napszámosok fogyasztják eme drága és veszedelmes italt. Az örültek háza tömve van. A szerencsétlenek legtöbbször betegsége pálinkától származik. Az iszákosság a nép ezreit juttatja végnyomorba. A gazdálkodó munkásait nem képes pálinkával jól tartani, mert elviselhetetlenül drága.

A bor, a tisztán kezelt, pincézett bor üdít, erőt ad és sokkal olcsóbb, mint a pálinka. A bortól megrészegedett ember, nem vetemedik olyan bűnökre, mint az, akit a pálinka sarkal. Borozás után a belszervek nem rongálódnak úgy meg, mint egyéb szeszes italtól. A bor jókedvet ad, a pálinka állattá aljasítja, sárba taszítja az embert. — Egészségi, gazdálkodási szempontból is kívánatos tehát, hogy mellőzve legyen a pálinka és fogyjon az üdítő bor. Igen, de ez csak akkor érhető el, ha borát elteheti a termelő és nem kénytelen szüretkor elvesztesgetni. Akkor érhető el a bor kellő értékesítése, ha lesznek közös pincék, tisztán kezelt borok, melyeket nagyban vásárolhatnak a nagykereskedők és szállítják esetleg külföldre is.

Megyénk területén még sok olyan domboz föld van, melyen rozst, kukoricát és más egyebet, csekély eredménnyel termelnek. Az ilyen területek kiválóan alkalmasak szőlőtenyésztésre. Boraink jók, eltarthatók, szállíthatók. A szőlőtenyésztés tehát jobban kifizetné magát, mintha bármely veteményt ültetünk is. Igen, jobban kifizeti magát, de csak akkor, ha lesz közös pincék és a hordót s egyéb eszközt kellő időben, mérsékelt áron szerezhetünk.

Erős a meggyőződés, hogy e mi vármegyénk, már a legközelebbi jövőben, hasonlítani fog egy óriási, gondosan kezelt kerthez, melynek homokos dobjairól tüzes bort nyújtó szőlőgerezdek mosolyognak. Epen ezért nagy mulasztásnak tartanám, ha a mostani káros helyzetben nem okólnának azok, akiknek kötelességük a nép, a gazdálkodók javát szívükön viselni, ha nem sietnének közös pincékről gondoskodni.

Busul, bánkodik a gazda, midőn szép termését, sok munkájának eredményét, csekély összegért kénytelen eladogatni. Nagy

hiba ez, de legyen intő példa, hogy társulnunk kell közös pincék létesítésére. Ha lesznek közös pincék, boraink okszerűen lesznek kezelve, a szőlőtenyésztés egyik legjövővelmezőbb forrás lesz gazdálkodóink kezében.

Sipos Lajos.

A husár szabályozásáról.

A mai nyomasztó drágasági viszonyok között kétszeresen sújtja a lakosságot az élelmi cikkek, de különösen a husnak, mint legfőbb és legfontosabb fogyasztási cikknek igen magas ára.

Tekintettel arra, hogy a mindenütt észlelhető 50—100 százalékos áremelkedéssel szemben a szarvasmarhák ára szokatlan olcsó és ez természetes is, mert a nagy legelőhiány, takarmány-drágaság folytán a kis gazdák kénytelenek tuladni szarvas jószágaikon — a mészárosok a hus kilogrammját mégis átlag 1 kor. — 1 kor. 10 fillérével mérték.

Ezen körülmény indította arra a dadai felső járás főszolgabíróját, hogy az 1884. évi XVII. tc. 53 §-ának b) pontja alapján előterjesztést tegyen az alispán mint II-od fokú iparhatóságnak, hogy a husár szabályozása iránt intézkedjék és ebben egyszersmind megjelölje a módot is, mely szerint ez legcélszerűbben eszközölhető lenne.

Az előterjesztésnek meg lett a kellő eredménye. Egyes községek próbavágatásokat eszközöltek, megállapították, hogy a hus ára igenis leszállítható és a hus árának a mészárosok által történt túlmagas megállapítása nagyon is indokolatlan.

A fogyasztó közönség érdekét azok önkényének kitenni nem indokolatlan, hanem méltánytalan is.

A próbavágatások mészárosainkat kissé megrettentették. Belátták, hogy a közönség bőrére utazni nem lehet és ha be nem adják derekukat a hatósági mészárszékek felállításával az ő keresetüknek lesz vége és existenciájukat támadják meg.

Jónak látták tehát az engedés terére lépni és hogy jó lesz a tisztességes polgári haszonnal beérni. Önként minden felszólítás nélkül leszállították a hus árát 82 fillérré.

És ezt helyesen is tették, mert az idézett törvényszakas alapján a II-odfokú hatóság kénytelen lett volna a marhahus mérés szabad gyakorlatát megszüntetni ezen ipart számhoz kötni és a marhahus árát időnként szabályozni.

énekét, melynek szépségei annyira elragadják hazáját, hogy Anglia a huszonnégy éves poéta lábait előtt hever, aki térdig gázol a dicsőségben.

Ezidőben, tehát dicsőssége zenithjén lép házasságra Milbank Annával, kivel rengeteg vagyon birtokába jut. A házasságban remélt boldogság napjai csakhamar leáldoznak, a poéta magas szárnyalású gondolkodását és finomszövésű lelkét nem képes megérteni felesége, s ahelyett, hogy felemelkedné az egész világ által felmagasztalt költő lelki szférájában, ürügyet keres — a szakításra. Házasságuk első évében leánygyermek születik, de a szőke kis Ada angyali mosolyában nem sokáig gyönyörködhetik a boldog apa, mert felesége azon ürügy alatt, hogy Byron megőrült, hazaszökik gyermekével. A családi botrány nyomában üres vaklármakél, a gentleman Anglia a végtelen nőnek adva igazat fellázad az imént még istenített poéta ellen, ki végre is menekülni kénytelen.

Éppen rügybontás, virágfakadás volt, midőn a hazájából vadul kiüldözött lánglelkű költő (1816.) Franciaországba, onnan Belgiumba, majd a Rajnán le Svájcba menekült. A genfi tó remek partján írja meg a „Manfréd”-et és a „Child Harold” 3 énekét. De

sokkal nagyobb bánata, minthogy azt egy helyen feledni tudná, önkéntes száműzetése tovább ragadja, le egészen a kék Adriáig, a legragyogóbb ég alá, a szerelemtől legizibb városba: — Velencébe. Itt írja meg 31 éves korában öszülő fejével, széttörtött szívvel „Tasso panaszát” és a világirodalom legremekesebb eposzát, a Don Juan-t, mely újra babért terem számára. A Mocenigo palota örömmámorban uszik és Byron megtalálja a feledést az általa sokszor megénekelt velencei háremben, amely a végtelen tivornyák és orgiák színhelye lön.

A gyönyörök és élvezetek hajhászása azonban csakhamar megviselik a mámorban fulladót, s Byron testileg-lelkileg összetöri. Beköszöntött az 1821-iki ősz és ez kijózanította őt, mint a hogy kijózanit mindannyiunkat a zord időjárás. A beteg testet ágyba kergeti, a csaldótt lélekből fájdalmas emlékeket és érzéseket vált ki.

Byron tehát otthagya a buja Velencét, s otthonát a csöndes Pisába helyezte át. — Pihenni vágyott az agyonzaklatott test és lélek, mely nem bírta tovább pihenés nélkül és a nyugalom csakhamar helyre állította a költő egészségét, bár a mult nem röppent el minden nyom nélkül fölötte; valósággal megöregedett.

Egy este Guicchioli gróf gyönyörű nejeről beszélnek neki barátai, egy fiatal, alig huszonhárom éves asszonyról, aki alig látszik többnek tizenhétnél. Másnap megtörténik a bemutatás, amely végzetes lön mindkettőjükre. A legközelebbi estély után hazaérve Byron úgy érzi, hogy behunytt szemmel is csak „öt” látja, az aranyhajú asszonyt, akinek fekete gyémánt szeméi, hosszú pillái alól úgy tekintenek rá, mint a bágyadt hold-sugár, s akinek édesen csengő hangja egyre visszhangzik lelkében.

És a sok tucatszerető után valósággal tisztító tüzként hat a költőre e fenkölt gondolkodású nő iránt ébredt olthatatlan szerelme, s úgy érzi, hogy lelke megtisztul a züllő gondolatoktól, poézisében muzsájává avatja fel őt, ki munkatársa lesz a Don Juan megírásában is.

Viszont Gamba grófnőt is, ki csak 3 évvel előbb ment férjhez az öreg Guicchioli grófhoz, ellenállhatatlan szerelmi vágy ragadja Byronhoz, s mint egy édesen naiv lefelében megvallja, háromévi rabságában öszszegyült szenvedélye — mely a költő nimbuszal körülvett szép és nemes vonású lord-látásakor, tompa, de behizelgő, kellemesen rezgő szavának megcsendülésekor érte el

Telefon 129.

ISKOLAI IDÉNYRE

Telefon 129.

gyermek-fehérműiek, harisnyák, clott és lüster kötények jutányos áron. Napernyők és batist blousok az idény előre haladottságánál fogva mélyen leszállított áron kaphatók **Kohn Ignác**z, női-, férfidivat és rövidáru üzletében.

E példából okulhatnának egyéb élmi szer kereskedők is ne hogy a közönség kénytelen legyen megsokalni a dolgot, mert úgy találnának járni mint a mészárosok.

Lássák be tehát, hogy a tisztességes polgári haszon mellett ők is boldogulhatnak s ne akarják a szegény fogyasztót egyszerre megsarcolni.

A fogyasztó közönség érdekében is kívánatos volna, hogy valamennyi II. od fokú hatóság éljen a törvényadta eme jogával, minden ily alkalommal a midőn mészárosaink a közönség bőrre akarnak utazni.

Polgármesteri rendelet a kolera elleni védekezés tárgyában.

Az ázsiai kolera a m. kir. Belügyminiszter ur által 113234 VII. cz. 1908. szám alatt kiadott rendeletéből megállapíthatólag Oroszországban oly nagy mérvű elterjedést nyert hogy a behurcolás veszélye ma már hazánkat is közvetlenül fenyegeti, sőt mint a hírlapi közleményekből köztudomásra jutott, hazánk egyik felső vármegyéjében egy esetben megállapítást nyert.

Ezen veszély hatása alatt kiadott belügyminiszteri s alispáni rendeletek alapján, az ázsiai kolera tárgyában kiadott utasítás rendelkezéseit is szem előtt tartva, de a helyi viszonyokat is mérlegelve a veszélyes kór behurcolásának elejét veendő a következő rendelkezést teszem. —

Rendőrfőkapitány urat felhívom, hogy az 1876. XIV. t. cz. 141. §-ában reá hárított kötelezettségekből kifolyólag is azonnal tartson helyszíni vizsgálatot az összes vendéglőkben szállodákban, kocsmahelyiségekben, kávéházakban, iskolákban, ovodákban, gyárakban, ipartelepeken, műhelyekben, továbbá s különösen a szegényebb néposztály által lakott magánlakásokban is arról meggyőződést szerzendő, hogy a rendezési köztisztasági s közegészségügyi követelmények megfelelő kielégítést találnak-e? s különösen sulyt helyezzen arra, hogy a szemét s trágya hulladékok s az árnyékszék pöczegődre elszállítassanak, illetve kitisztattassanak, még pedig ne csak most, hanem mindig, míg a járvány behurcolását tarthatunk, az eddiginél sűrűbb időközökben. Ez irányban a köztisztasági szabályrendelet alapján saját hatáskörében megteendő intézkedéseinek pontos betartását ellenőrizze s a mulasztók elleni kesedelem nélkül indítson kihágási eljárást s e mellett őket elmulasztott köteletségének teljesítésére alkalmas módon szorítsa, esetleg költségünkre végeztesse el. —

Rendelkezzék a tekintetben is, hogy a közhelyek árnyékszékei mésztejjel gyakorta fertőtleníttessenek, hogy az árnyékszékek ürülékei csakis az erre kijelölt helyekre hordassanak s ott elföldeltessenek, továbbá, hogy a város belterületén a tartható sertések számára vonatkozó korlátozásokat senki át ne hágja, — a sertésartók udvarai megfelelően tisztán tartassanak, végül a magán hazakutainak környéke állandóan tisztán tartassék, ezeknek közelében szemét, trágya ne legyen; a kutak körül süppedékes talaj feltöltessék, nehogy a földszinéről a szennyes víz a kutakba folyhassék.

Végül azon háztulajdonosokat, kiknek házában még ez ideig esetleg árnyékszékek nem volnának, — ilyen felállítására záros határidő alatt kötelezze s mindazokat, kik annak eleget nem tesznek, hozzám jelentse be. —

Tudomásul veszem egyidejűleg rendőrfőkapitány urnak azon szóbeli jelentését, hogy az összes vendéglősöket, szállodásokat utasította, miszerint szállóvendégeikről vezetett nyilvántartási könyveiknek kivonatait naponta beadják, hogy ennek alapján, vagy ott történt megbetegedés esetében az orvosrendőri intézkedéseket megtehesse. —

A városi orvos urat felhívom, hogy az élmi szereknek piaci vizsgálatát, valamint a tápszerek s italok elárúsításával foglalkozó üzleteknek, mészárszékeknek s hentesüzleteknek vizsgálatát gyakorta eszközöljék s az egészségre ártalmas tápszerek és italok lefoglalásánál az 31026/1876 számú szabályrendelet alapján szigorú lelkiismeretességgel járjanak el, — és itt hangsúlyozni kívánom, hogy a kereskedelmi miniszter ur által a husvizsgálat szabályozása tárgyában kiadott utasítás nem korlátozza az orvos uraknak azon törvényen s belügyminiszteri rendeleteken alapuló jogát s köteletségét, hogy a mészárszékeket s hentesüzleteket közegészségügyi tekintetéből megvizsgálni jogosultak s kötelesek. —

A városi orvosfőnök urat felhívom, hogy amennyiben a járványkorház felszerelése a fenyegető járvány miatt kiegészítendő volnának, — tegyen hozzám jelentést. —

A közbiztonsági állatorvos urnak meghívom, hogy a közbiztonsági padlóit azonnal s tisztáltassa fel, — annak falait meszeltesse ki, s általában ügyeljen arra, hogy ott minden köztisztasági követelmény kielégítessék, — s mindennap fokozott ellenőrzést gyakoroljon oly irányban, hogy a napi vágásokkal járó beszennyezések még az nap eltávolíttassanak.

Gondoskodjék arról is, hogy a trágya s egyéb hulladék annak elvitelére is mésztejjel

fertőtleníttessék, — s azoknak felhalmazódását meg ne engedje. — Ezen kötelesek a közbiztonsági felügyelői teendőik ellátására a napokban helyettesítendő városi alkalmazottat fogják terhelni, — e helyettesítés megtörténteig azonban azok az állatorvos ur feladatát képezik. Utasításul adom továbbá, hogy a mészárszékeket a hentesüzleteket sorban vizsgálja meg, — a tapasztalt rend s tisztaságellenes állapotokra azok tulajdonosait figyelmeztesse egyidejűleg tapasztalatairól tegyen jelentést, — s folytonos felügyeletet gyakoroljon a tekintetben, hogy az üzletek rendben s tisztántartása semmi kívánni valót ne hagyjon maga után. —

Elrendelem, hogy a vágóhídon egy hordó mésztejjel a fertőtlenítésre állandóan készletben tartassék, — miért is a gazdasági tanácsos urat felhívom, hogy a szükséges mennyiségű meszet az állatorvos kérelmére kesedelem nélkül szolgáltatassa ki. — A vágóhídnak kimeszeléséhez szükséges napszamosok kirendelése iránt pedig a mérnök ur intézkedjék az állatorvos ez irányban előterjesztett kérelmére. —

Végül a városi mérnök urnak meghívom hogy az utak, utcák s különösen az árkok tisztántartására fokozottabb felügyeletet s ellenőrzést gyakoroljon s intézkedjék az iránt, hogy akár az utcákon, akár árkokban talált dögök ez utbiztos, továbbá az utkaparók s utcáseprők által a rendőrfőkapitányi hivatalhoz azonnal bejelentessenek. —

Elvárom czimzett tisztviselő uraktól, hogy ezen rendeletben foglaltakat mindenben s lelkiismeretesen teljesíteni fogják, — amely esetben a megnyugvás érzete tölthet el bennünket, hogy minden tőlünk telhetőt megtettünk a fenyegető kór elhárítása tekintetében. — Nyiregyházán, 1908. szeptember 25-én.

Májerszky Béla,
polgármester.

Uti (emlékek) jegyzetek.

Dr. Zinner Samu.

A postakocsi intézmény Tirolban, Schweizban és Olaszország északi részein szükséges és hasznos intézmény, ott, ahol vonatok még nem közlekednek és ott a hol a kocsik rendkívül drágák, ott a postakocsi nélkülözhetetlen. Annak illusztrálása végett, hogy a kocsi milyen drága, felemlitem, hogy például Malsból-Tarasp Schulsba egy landaner kocsi tarifája 80 frank, a mi pénzünk szerint 77 korona; 69 km. ut 77 koronába kerül, egy kissé borsos ár; a Tátrában is drágák a kocsik, de ennyibe még sem kerül.

tetőfokát — az első tilos csók után viharzott le szívében.

Egymásra letek, s mindent feledtek.

Az eszményi szerelem nem maradt titok a gróf előtt sem, ki utazni, „feledni” küldte nejét. De Guiccioli grófné lomondásra kényszerített szerelmes, gyöngéd női szívét beteggé sorvasztotta a Byron utáni vágy, mire a csalódott férj beleegyezett a lord mindennapos látogatásába, s egyuttal — belátva fonák helyzetét, — pápai engedéllyel elvált ifju nejétől, ki Genuába, a Lanfranchi palotába költözött Byronnal. (1820.)

Békés zavartalan napok követték a megpróbáltatások idejét. Mennyi derű, napsugaras boldogság tölti el valójukat, miközben csak egymásnak — szerelmüknek élnek.

1822. augusztus elején kitör a görög szabadságharc, s ugyanekkor Genua derűs egén megjelenik az első felhőfoslány, mely egyszerre elhomályosítja a napsugaras édent. Byron lelkében — miután egy kis összezördülés miatt hanyatlóban érzi boldogságát — felzadulnak a hellén emlékek, bucsut vesz tehát szerelmesétől, s a görög hadseregbe indul, hogy kivegye osztályrészét a görög szabadság kivívásában. És vesztére.

Dicsőség helyett balsiker koronázza vállalkozását. Mocsárláz kezdi gyötörni amugy

is agyonörölt szervezetét, majd 1824. április 19-én — éppen feltámadás napján — örökre hunyja le szemét.

Missloungiában, 36 éves korában.

Ott, azon a földön adja ki magasztos lelkét, melynek csodás tájai és mélységes története oly remek költemények megírására ihlették.

Byron halálhíre nagy megdöbbenést okozott Angliában. Hazája végül is kiengesztelődött, s a költő földi maradványait szülőföldjén temettette el.

Megdicsőült lelke két áldozatot is követelt.

Lamb Karolina — Byron egyik titkos imádója — gyanútlanul sétálgatott kertjében, amidőn a kerítésen át egy fényes temetési menet pillantott meg. Jobban szemügyre véve a koszorúsálgatokat és a nemesi címert, a nap éppen a keresett nevet ragyogtatta meg, és Lamb Karolina velőtrázó sikoltással omlott férje karjába. A sors hamar megkönyörült a szerelmi gyászába beleőrült asszonyon. — Rövid idő alatt követte imádját.

A második áldozat Byron leánya Ada volt, ki a temetés után felkereste Newstead-Abbeyben atyjának ifjúkori tartózkodási helyét, a Byron család ódon kastélyát, amely-

nek a költő által egykor lakott szobáit az új tulajdonos érintetlenül hagyta, Byron iránti kegyeletből.

És a bájos hajadonna serdült Ada — amidőn atyja szerencsétlen sorsáról értesült — nem hagyta el többé azt a szobát, amelynek minden darabja atyja emlékét idézte fel. Bezárkózott, egyre szótlanabb lón, s néhány nap mulva ő sirba szállt atyja mellé.

Ravatala is — utolsó kívánságára — atyja szobájában lón felállítva, s azt mondják, hogy viaszszinű arcával oly gyönyörű látványt nyújtott a koporsóban, mint a legszebb byroni költemény. . . .

Guiccioli grófnő sokáig gyászolta szerelmét, míg végre Boisty grófhoz ment nőül, s a párisi szalonjában összegyűjtött irodalmi előkelőségek közreműködése mellett egy gyönyörű és terjedelmes életrajzban örökítette meg egykori eszménye dicsőségét. — A halhatatlan költő emlékének szentelt áldásos tevékenységével rótt le halálját Byron iránt, aki viszont néhány versében s a „Dante jóslata”-ban, ebben az örökéletű szonettben emelt oltárt egykori muzsájának.

ISKOLAI IDÉNYRE STERN SÁNDOR

leány és fiu fehéreneműek, harisnyák, zsebkendők, keztyűk, nyakkendők stb. nagy választékban kaphatók

uri- és női divatáru üzletében Nyiregyházán
Pazonyi-utca 2.

Pénteki levél.

Tumunyak ur.

Tumunyak ur voltaképpen nem egy, Tumunyak ur sok. Gazdag familia, behálózta szinte az egész világot, s kerékkötő gyámkeppen ráfekszik a földre, ahol csak egy valamire való eleven tehetséget agyonfojtani lehet.

Ékes és magas hivatalokat tölt be, bárhiszen úgy jut hozzá, mint a néhai jeruzsálemi helytartó a Crédóba: belesodoródik. Minden egyéni érdem, igyekezet nélkül, eleibe rakják a hivatalt, amit kegyes álszeméremességgel aligén hogy alig méltóztatik elfogadni.

Kiszabott munkakörükben óraszerűen pontosak, ami azonban semmiképpen sem tudott, akaratból eredő dolog: önkéntelen következetesség, járnai az előttük való utat.

Beleválasztódnak mindenféle egyetbe. Miért? Mit tudom én, mit tudod te? Hit azonban, hogy Tumunyak ur nagyon okos ember. Soha attól balga szót nem hallani. Soha téves információt, Meggondolatlan tanácsot. Roppant zárkózott ember. Nem hirtelenkedi el a szavát.

Fontos ügyet tárgyalnak. Az asztalfőn ül her von Tumunyak, és hallgat. Gyönyörű szépen, a szónokra és hallgatókra egyformán nyomasztó némasággal hallgat. Hogy megáll az indítványozó, és nem mernek hozzászólni a többiek: nem tudhatják, mi a véleménye Tumunyaknak? Tumunyaknak nincsen véleménye, Tumunyak nem gondol semmit, de ezt a semmit gyönyörű gonddal gondolja és ha mégis sarokba szorítják, fölséges nyugalommal és megközelíthetetlen begombolkozással tér ki mindenek elől:

— A véleményemet magamnak tartom fel.

S ebben van az ereje. A hallgatásában. Mert semmiképpen sem negatív. Cselekvékeny dolog, az ő összes tudása. A butaság okossága. A szegénység művészete. Nincsen cirkuszművész, aki a maga kis papirkoronáját csillogóbban ragyogtassa a petroleimkandalláberek füstje mellett, mint Tumunyak maga hallgatásával a tudatlanságát tudássá mutatja.

És sikerül a kezdett dolog vagy nem: Tumunyak győzött. Így vagy amúgy, ő arat. Vetetlen magról, szántatlan földből, kaszavágás nélkül.

Jó az eredmény: Tumunyak ur fölséges nyugalommal fogadja az ő halgatólagos védelme alatt nagyra növekedett dolog dicséretét, balsikerre jutott a vállalkozás: Tumunyak ur még fölségesebb dühben kéjeleg:

Százszor mondtam, hogy ostoba vagy, mit hiszel magadról, te szerencsétlen? Hogy valami vagy. Valakik vagytok? Senkik, semmik, magabizott oktondik! A az én hátamon akarnátok kapaszkodni?

Tumunyakok ostoba tömjénezői, akik nem látjátok cserépfetiszetek kongó belsejét, de szeretném kupán vágni a bálványotokat.

HIREK.

Az új negyedév alkalmából tisztelettel kérjük előfizetőinket, hogy az előfizetések megújítása iránt mielőbb szíveskedjenek intézkedni, hogy a lap szétküldése fennakadást ne szenvedjen.

Képviseleti gyűlés volt kedden délután, melyen 107 igennel egyhangulag megszavazták a Máv. által kérelmezett 26 hol területet. Az építkezéshez a napokban hozzáfognak.

A földmivelésügyi minister most tette közé 1909. évi költségvetését, amelynek helyi vonatkozást ad az, hogy Szabolcs megyében felállítandó új földmives iskola építkezésének

megkezdésére 60000 koronát, berendezésére pedig 10000 koronát folyósít.

A minister mondta. A Szabolcs és Hajdu megyék közötti harcba beleszólt a belügyminister is. Szeptember 30-án a függetlenségi pártkörben nyilatkozott a választójogról, melynek kapcsán megkérdezték tőle, hogy a választó kerületek új beosztása következtében kikeríti-e a vármegyéket.

Est nem teszem, felelte Andrassy. *Nem akarom a megyéket bántani, nem akarok ellenségeskedést és a tradíciók bolygatását.*

A kikerekítés tehát most még nem aktuális.

Kitüntetés. Az országos szőlő- és gyümölcs kiállítás juryje befejezte munkásságát és egy szabolcsi kiállítót is jutalmazott szőlőkiállításáért. Özvegy Szunyoghy Miklósné ugyanis bronzérmét nyert csemege szőlőjeért. Mintegy 500 nevet sorol fel a névsor, melyek között több szabolcs megyeieit fellelünk nem sikerült, dacára annak, hogy az ország egyik legnagyobb szőlőtermelő vármegyéje vagyunk.

Bucsuszó. Gottman Gyula volt anyakönyvvezető-helyettes a Gazdák biztosító szövetkezete kinevezte Vácra felügyelőnek. Gottman Gyuláné posta- és távirtda kezelő pedig ez alkalomból magát Vácra tette át. Az eltávozottak felkérték bennünket a következő sorok közlésére:

Az idő rövidsége miatt lehetetlen barátainkat és jóakaróinkat külön-külön felkeresni, ezokból itt bucsuzunk el tőlük és kérjük őket, tartsanak meg jóemlékezetükben, amiként mi sem feledjük el őket soha. — Nyiregyháza, 1908. október 1-én. Kiváló tisztelettel Gottman Gyula és neje.

Jó lesz vigyázni. A Budapesti Levelező írja, hogy a szőlő termése nem mindenütt sikerült. Arad, Bihar, Bereg, Érmélieken, Pózsony, Somogy, Sopron, Zala, Zemplén megyékben csak jó közép szüret lesz. Tolnában 30 százalékos a veszteség. Jó lesz tehát a bort raktározni, mert Kecskeméten 27, Mórton 36, Nyitra megyében 38 koronájával veszik a mustot hektónként. Alsó ausztriában és Stájer országban rosszul fizet a szőlő, és sok magyar bort keresnek az ottani kereskedők.

Vasuti baleset. A Nyvkv. egyik teherkocsijának a tengelye tegnap eltört a vasúti uton.

Helyes intézkedés. A kisvasut dombrádi vonatai is megállanak okt. 1-étől feltételeesen a II. rangú megállóknál is.

Megölte a támadóját. Pál Ferenc nagykállói mezőőr tolvajlásán fogott egy cigány karavánt, melynek egyik tagját, Balog Rozit, önvédelemből lelötte.

Szemle. Folyó hó 16-án az 1866, 67, 68, 69 és 70-ben születettek, 17-én pedig az 1871, 72, 73, 74 és 75-ben született népfelkelők felett szemlét tartanak a városházán.

Csemegezőllő értékesítő szövetkezet. Úgy értesülünk, hogy a Sóstószőlőtelepi csemegezőllőbirtokosok között mozgalom indult meg egy csemegezőllő értékesítő szövetkezet létesítése iránt. Hasonló természetű szövetkezet igen szép eredménnyel működik Beregszászon. Célszerű volna, ha ez az életre való eszme megvalósulva minden nagyobb telepen.

Védekezés a kolera ellen. Mult heti felhívásunk folytán, alispánunk elrendelte a bortaposás végett ide érkezett galíciaiak 3 napon keresztül való megfigyelését. Személyesen ellenőrizi a köztisztaság betartását is. — Polgármesterünk a rendőrkapitánnyal karöltve megtesz minden lehető a ragály behurcolásának megakadályozására. E tárgyban kibocsátott felhívását lapunk más helyén hozzuk.

Postaszolgákat keres a nagy váradi posta és távirtda igazgatóság. Pálváznai okt. 30-ig lehet, bővebb felvilágosítás a helybeli pthivatalnál nyerhető.

Azt azonban meg kell vallanunk, hogy ezen a kocsitakon lehet a természet szépségeit legjobban és legkényelmesebben élvezni, ugyszólván folyton serpentin utakon haladunk előre, lépten nyomon nyaraló telepekre vagy egyes villákra bukkanunk, ott messziről felragyog valamely tó ezüst tükre, közelében már szebbnél szebb vendéglők hívogatják, esalogatják az idegent, az utakon kocsik, biciklik rohannak, turisták haladnak hátukon az elmaradhatlan rucksak, kezükben a nagy szeges bot, mely egyuttal fegyverül szolgál.

A helyütt eszembe jut, hogy utközben megismerkedtem egy bájos német leánnyal, ki egyedül barangolt a fent leirt módon fölszerelve; azt a kérdést intéztem hozzá, nem fél-e egyedül kirándulásokat tenni, magas hegyeken turistáskodni, rablók is megtámadhatják? Azt felelte, hogy magas hegyeken nincs mitől félni, ott nincsenek rossz emberek. Azt gondoltam magamban, hogy ha ez így van, jó lenne az egész világot hegyes világgá átvarázsolni, akkor talán az itt lent található sok salak megtisztulna.

Annyi tény, hogy a legkritikább esetekben hallani oly esetet, hogy a hegyek között a turistákat valaki megtámadá; pedig gyakran gazdag zsákmányra tehetnének szert. Az is feltűnik, hogy koldust alig látni itt. — Mi lehet ezeknek oka? Ugy hiszem, hogy a hegyes vidék bája, az ozondus hegyi levegő a hegylakóknak nem csak szervezetére hat jótékonyan, de talán némileg fékezően hat a nemtelen indulatokra; de hozzájárul Tirolban és Schweizban az a körülmény, hogy oly nagy az idegen forgalom és ebből kifolyólag oly bőséges alkalom nyílik tisztességes uton megélni, hogy a gonosztettek tulnyomó részének főrugója: a nyomor, hiányzik.

A kocsitun Tarasp-felé Nandersben megpihentünk 4 órai kocsikázás után; ez még Ausztriához tartozik, a vendéglőkben igen jó ellátásban részesül a vendég; a faluban borbély is van, aki egyuttal szabó, igaz, hogy néha összetéveszti a hivatást, borotválás közben ugyanis úgy összevagdalt, mintha szövetet szabott volna.

Nanders után következik a kocsit legszébb része, ugyanis nemsokára leereszkedünk a magaslatról és az Inn folyó völgyébe az alsó Bugadinba érkezünk és órákon át újból és újból más és más, de mindannyiszor meglepő panorámában gyönyörködve halljuk az Inn folyását.

Bármily szép az ut, mégis örülünk, hogy 8 órai kocsizás után Schulson át Tarasp-füldőbe értünk, hol a Kurhausban penziót rendeltünk; szobánk az első emeleten volt balkonnal; reggeli a szokásos kitünő vaj, méz és kávé, tea, vagy csokoládé, délben diner 8 fogásból, esto 7 órakor souper 5 fogásból állott; reggel, délben, este Kurinusik zene, mely jó időben a páratlanul gondozott parkban, egyébként a Kurhausnak grandiosus restibüljében játszott és a jobb zenekarok közé tartozik.

Eleinte kissé idegenszerűen éreztük magunkat 400 idegen ember közt, hol a világnak igensok nyelvét lehetett hallani, de magyarszót egy világért sem. Lassanként megismerkedtünk németekkel svédokkal, angolokkal, oroszokkal.

A pensióban hetenként 3 szor táncmulatság volt a vendégek mulattatására, táncközben a pincérsereg folyton hordja a frissítőket, a mulatság házias jellegű, fesztelen és last ud least semmiben sem kerül.

A bostont itt sem lejtik, legdivatosabb a swo steb (vagyis kétlépés) amerikai tánc, később bizonyára nálunk is divatba jön, mert most már táncot is kezdi uralni az angolszász és amerikai.

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testsúlyt, megszünteti a köhögést, váladékot, éjjeli izzadást.

Tüdőbetegségek, hurutok, számaphögés, skrofulozis, influenza

ellen számtalan tanár és orvos által tapasztalt.

Minthogy értéktelen utánzatokat is kínálnak, kérjük megvásárolni „Roche” eredeti csomagolásban.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svjt)

„Roche”

Legjobb orvosi rendeltetés- és gyógyszerárúháza. — Az országban mindenütt.

Megyegyülés. Vármegyénk őszi rendes közgyűlését e hó 13-án tartja meg a városházán. A 290 pontot magába foglaló tárgysorozat tulnyomólag folyó-ügyeket foglal magába s egyedül a szolgabírói székek betöltése számíthat nagyobb érdeklődésre.

A leányegylet még mindig nem határozta el, hogy mikor rendezi a mulatságát. Ennek az a főoka, hogy a program egyre bővül és folyton új szereplők jelentkeznek. Azt az egyet azonban már most is konstatálhatjuk, hogy az estély az évad legsikerültebb mulatságai közé fog tartozni.

Mintaszüret. A földmivvelésügyi miniszter 1909-ben a Sóstó szőlőtelepen mintaszüretet tartat, ez évben pedig Egerben, Tarcalon, Bihardiószegen, Nagyenyeden, Ménesen és Kecskeméten rendeztetett okszerű szüretelést.

Az igazságügyminiszter dr. Vass Jenő nyiregyházi ügyvédet ügyészségi megbízottul nevezte ki.

A főispán Nagy Antalt a hugyaji, Varga Józsefet a piricsei, Csernák Kálmánt a csobajai, Ekker Mihályt pedig a balsai anyakönyvi kerületbe helyettes vezetővé kinevezte.

A Kálvin-szövetség felszólította Szabolcs-megye protestáns lakosságát a belépésre. Közlebbi felvilágosítással a Budapesten (Kálvin-tér 7.) levő titkárság szolgál.

A háziipari szövetség megalakulása. Jól eső örömmel hozzuk, hogy mult hó 28-án Budapesten megalakult a háziipari szövetség, melynek szalmaipari szakosztályának elnökévé gróf Vay Gábornét, az általános igazgatás elnökévé pedig Mezössy Bélát választották meg.

Eladó telkek. Nyiregyháza város a Morgó korcsma lebontása és a tanítókert kiosztása által felszabaduló területet folyó hó 15-én egy küldöttség által fogja 17 telkekre felosztva elárvereztetni. A nekünk megmutatott térkép szerint a pazonyi-utca folytatálagosan egyenesen meghosszabbítatik a kemecsei vámgig, és a házak előtt elromló rész szintén ki lesz kövezve. Az egyes porták szélessége 15—38 öl, nagysága 126—207 □-öl, az irányzatár pedig 1350—3000 kor. között váltakozik. A vevők a vételi árat 5 év alatt 10 egyenlő részletben fizethetik. Kötelesek azonban ugyancsak 5 év alatt a megvett területre rendes lakóházat építtetni. A részletes árverési feltételek a II-od aljegyző hivatalos helyiségében tudhatók meg. Egyideüleg utalunk az e tárgyban kelt és hirdetési rovatunkban közölt felhívásra.

Munkásgimnázium. Pár hónappal ezelött sok szó esett Nyiregyházán a munkásgimnáziumról, amely nagy mértékben fokozná a közép- és alsóosztályok értelmi képességét. A lelkesedés lelohadt, és most mi minden kommentár nélkül hozzuk, hogy okt. 1-én az országban 36 helyen nyílt meg a munkásgimnázium, melyek között azonban nincsen Nyiregyháza.

Összeesett. Tegnep a piaci sátrak között összeesett Kovács István iparos, és olyan súlyos állapotban szállították be a kórházba, hogy minden percpn várják a halálát.

Kisbirtokosok szervezkedése. Szatmáron Pozsvák Nándor elnöklete alatt elhatározták mult hó 30-án a kisbirtokosok, hogy az északeleti vármegyék gazdálkodóit egy szövetségbe egyesítik, e célból agitációt indítanak vármegyénkben is.

Lopott lovak. A cigányok garázdálkodása egyre türehtelenebbé válik. Ez a ronda népesség, a ragályos betegségek különféle nemét hurcolja szét a lakosság között, melyet jövendő mondás és más hókusz-pókusz alkalmával ültet át a polgárokra s ezenkívül különféle lopásokat követ el. A napokban is Furman János mandabokori lakos 1 db sárga szörü 9 éves kanca lovát csikóstól és 1 db sötét pej 5 éves, forradásos homloku kanca lovát lopták el ismeretlen tettesek. A jelek szerint cigányok vitték véghez a tettet, akiknek a lókupecék között szövetségesei lehetnek.

Megvert ember. A napokban a nagykállói uton egy súlyosan megvert embert találtak. A szerencsétlen ember csak annyit tudott mondani, hogy Kovácsnak hívják s azután elvesztette eszméletét.

Debreceni őszi vásárra utazók meglepödvé fognak a Löfkovits Arthur és Társa óriási telepe előtt megállani, mert az ott felhalmazott óra, ékszer és ezüstnemüek szépsége és olcsósága valóban csodálatra méltók.

Betegek figyelmébe ajánljuk egy új gyógy-módot, melynek vidékünkön igen sok súlyos kétségbeesett beteg köszöni egészségét, életkedvét és munkaképességét. Ezen gyógy-mód nagy jelentőségű és áldásos haladást mutat a betegek gyógyításában! A kezelés igen célszerű, egyszerű, saját otthonában alkalmazható semmi zavarokat nem okoz és a mellett jóval olcsóbb, mint bármilyen ftrdó — vagy intézeti kezelés. E gyógy-mód a vérgyógyítás (Hemopatia), mely a modern kezelési rendszertől teljesen ellenlétes módon gyógyítja a betegeket valóban bámutatos sikerrel. E gyógy-mód megalapítója Dr. Kovács Izsó fővárosi orvos, a kinek e célnak szolgáló rendelőintézete van Budapest, V. Váci körut 18 sz. I. em. alatt. Páratlan remek sikerrel lesznek kezelve köszvény, asthma, görvélykór, idült gyomor — sziv — vese — súlyos idegbajok (Tabes, Migrain, álmatlanság, kezdődő Paralysis), és macacs bőrbetegségeket (Lupus, Eczema, Psoriasis). Mindazok, kik a nyár folyamán ki nem gyógyultak, el ne mulassák Dr. Kovács gyógy-kezelését igénybe venni.

Öngyilkosság. Gyureskó Mihály városi hajdu az utóbbi időben iszákosságra adta magát s ilyen állapotban szabálytalanságokat követett el. Havi bérét elitta s e feletti bánatában tegnep a vonat alá feküdt, amely összeroncsolta.

A házi nyul tenyésztők orsz. egyesülete Lóorinban (Törontál megye) országos házi nyul- és galamb kiállítását rendez. Feltételek a szabolcs megyei gazdasági egyesületnél tekinthetők meg.

A takarmányhiány enyhítése céljából a földmivvelésügyi miniszter a Tapolcavidéki gazdákknak 15.000 korona államsegítséget folyósított különféle címeken. Szabolcs-megye is közte van azon 9 vármegye között, melyben a földmivvelésügyi miniszter kimutatása szerint a takarmányhiány a legnagyobb. A mi gazdáinkra is rá férne egy kis pénzbeli segítség a kormány által a takarmányhiány beküldésére kiadott utmutatásokon felül.

Az „Apolló” mozgófénykép és tudományos színház e héten ismét nagyon érdekesnek és tanulásosnak ígérkező előadásokat tart a városi színházban. Uj címének megfelelőleg gondoskodik róla, hogy előadásai mindenkor ne csupán a szórakozást célozza, hanem kulturális irányban, a tudományt is szolgálják.

Uj és modern, most épülő helyiségében az „Uránia” magyar tudományos színházzal történt megállapodása szerint, ennek repertóviájából rendszeresen fog előadásokat rendezni s ilyen formán városunk társadalmi életének egyik fontos tényezőjévé lesz. A műsor mint rendszeren csakis kiváló képekből van gondosan összeállítva s változatos-ság szempontjából drámai, humoros és természetes felvételekből kiválogatva. A műsor szenzációja: A Mont-Blanc megmászása. E képsorozat a filmtékna remeke, ugyszólván netovábbja. Szemünk előtt elvonulni látjuk a teremtés legcsodásabb alkotásait. Látjuk az Alpeselek örök hóval fedett óriási hegy-csucsait. Látjuk a pompás svájci tavakat, az örökös jég hazáját, a jégmezöket és gletseröket. Szóval élethü képekben elvonul előtünk a világhírü hegyesoport mesés, gyönyörü panorámája. Ez a 600 mt.-es kép a világ egyik legdrágább mozgófénykép felvétele, mert a többnyire léghajóból készült felvételek egész vagyonaiba kerültek. E remek kép mindhárom estén, szombaton, vasárnap és a hetfői elite előadásán is műsoron van. Ezen kívül kiemelendő a műsorból: A francia gárdisták. Gyönyörü és érdekes képsorozat. Éljen a legény élet! A legények figyelmébe. A carrarai márvány bányák, rendkívül érdekes természetes felvételek. A boszorkányos hurcolkodás! Nagyon kacag-tató, vig szenzációk. — Ezen kívül még több válogatott ujdonság. Vasárnap d. u. 4 és 5 órakor félhelyáru deák és gyermek előadások tréfás műsorral.

„Lagjoban szeretem a friss, telt arcot”. Ki ne volna e tekintetben egy véleményen Mephisto-val? De mily gyakran nélkülözik fiatal emberek a friss arcot. E helyett látni sápadt arczzint és általános gyengeséget, anélkül, hogy valamely betegség mutatkoznék. És mégis, ezen rossz arczzin súlyos tudóbbajnak az előjele Ily esetben tehát „Sirolin-Roche”-t kell venni, amely — mint azt számtalan orvos igazolja — a vért javítja, az organizmust erősíti az étvágyat előmozdítja és a testet a tuberculese behatásától megvédi. „Sirolin-Roche”, gyógyszerárban kapható.

Idegbetegek iskolája. Budapesten (I. ker. Csösz u. 39. sz. a.) egy iskolát állított fel a kormány, melybe megyénkben is vesznek fel fizetéses és ingyenes idegbeteg növendékeket. Bövebb felvilágosítás tanfelügyelőségünknel nyerhető.

A magyar ujságírás szenzációja! A Nap a magyar közönség legkedvesebb lapja! A 48-as eszmény és a magyar nemzeti törekvések egyetlen hü és kéréhetetlen szószólója. Főszerkesztő: Braun Sándor. Felelős szerkesztő: Hacsak Géza. Naponkint 125.000 példány! Egy szám 2 krajcár. A Nap előfizetési ára: Egy évre 19 K., félévre 8 K., negyedévre 4 K., egy hónapra 1 K. 40 fill.

Fidibusz! A legkitünőbb magyar élclap. Páratlan népszerűség. Remek szöveg, pompás képek! Mesésen olcsó! Egy szám 5 krajcár. A Fidibusz előfizetési ára! Egész évre 6 K., félévre 3 K., negyedévre 1 K 50 fillér, egy hónapra 50 fillér. Mutatvány-számokat küld a kiadóhivatal: Budapest, Röck Szilárd-utca 9.

A törvényhozás és a kereskedelem Megkezdődik ismét a törvényhozás munkája és ha a jelek nem csalnak, a képviselőház tevékenysége még nagyobb foku lesz, mint a közelmúltban, midön egy tucat törvényjavaslatot gőzerövel kajtottak keresztül. Visszatekintve a közelmúlt eseményeire, melyek folyamán a kereskedelmet és ipart nagy mértékben érdeklő törvény javaslatok minden bírálat, minden meg-gondolás nélkül emeltettek törvényekké, a kereskedelemnek és iparnak már most erős állást

Saját gyártmányu glase
börkeztyük 2 K. 40 fill.

MELLFÜZÖKET (Miedert) mértékszerint jótállással készít

Blumberg József keztyü-, kötszer- és fűzőkészítő
Nyiregyházán, Városház-tér 2. (R. k. Parochia épület.)

kell foglalnia a törvényhozás elé kerülő mind-mindama törvényjavaslatok ellen, melyek részben vagy egészben sérelmesek. Sok ilyen törvényjavaslat, kerül a közeljövőben a parlament elé, hogy többet ne említsünk, itt a vasárnapi munkaszünet újról szabályozása, a homestead, a csek törvényjavaslat, a perrendtartás, az új ipartörvény stb., melynek már jó részben készen vannak s melyeknek törvényerőre emeléséről a kormány a világot sem fog lemondani. Nagyon fontos kérdéseket érintenek e törvényjavaslatok, hiszen például az ipartörvény szervezete, amint ezt terjedelmes bírálatunk annak idején kimutatta az az új intézkedések és új intézmények egész sorozatát kontemplálja, melyek közt van kevés jó, de van igen sok rossz. Abban pedig ne bizakodjanak a kereskedők és iparosok, hogy hiszen a kérdéses törvénytervezetek parlamenti tárgyalását anekétek fogják megelőzni, melyek kiküszöbölik a tervezet célszerűtlen pontjait. Jól tudjuk hogy mi ezen anekéteknek gyakorlati értéke. Igen is, elmondhatja ott minden meghívott a maga véleményét, az érdekképviselők megbízottai kardoskodhatnak igazuk mellett, de a vége mégis csak az, hogy néhány jelentéktelen módosítás kiszámításával az eredeti tervezet kerül a törvényhozás elé, már mint olyan, melyhez az illető miniszter tárcáját köti. A kereskedelem és ipar képviselőinek tehát nem szabad a sült galambra várnok, hanem már most teljes erővel és egyetértéssel meg kell tenni mindazt, ami a sérelmes rendelkezések kiküszöbölése, vagy a kellően elő nem készített javaslatoknak a napirendről való levétele érdekében szükséges. Láttuk, hogy mire képes e tekintetben a németországi iparosok és kereskedők hatalmas ereje. Ezek nem érik be azzal, hogy észrevételeiket hangzatos és alázatosságtól csöpögő memorandumokba foglalva, a kormány és a törvényhozás elé terjesztik, hanem közrefogják, politikai pártállásra való tekintet nélkül, mindazokat a parlamenti képviselőket, akik mandátumaikat főleg az iparosok és kereskedők szavazatai alapján nyerték. Nálunk is — habár csekélyebb mértékben — rendelkezésre áll a ráhatás ily ereje. A városokban megválasztott képviselők tulnyomó nagy része a jövőben sohasem jut mandátumhoz, ha az iparosok és kereskedők támogatását kénytelen lesz nélkülözni. Vannak ilyenek 60—70-en, ezeket kell sarokba szorítani, ezeket kell arra presszionálni, hogy jogos ellenvetések támogatói legyenek. Ez az akció már magában véve is megakaszthatja sok oly vizás kérdésnek az alkotandó törvényekbe való bejutását, melyek a kereskedelem és ipar vitalis érdekeit sértik. Készüljenek tehát a kereskedelem és ipar érdekképviselői a nagy küzdelemre és ne tegyék lehetővé, hogy meglepetésszerűen alkotassanak oly törvények, minő például a szerencsétlen végrehajtási novella. Általában arra kell törekedni, hogy ez a kiérdemesült parlament a gazdasági tevékenységre kiható korszakos alkotásokkal már ne is foglalkozzék, a paktum értelmében nincs ehhez joga, de — mint a multak bizonyítják — képessége sincs rá.

A debreceni kereskedelmi és iparkamara f. hó 8-án, székháza tanácstermében (Piacutca 69. szám) rendes közgyűlést tart, melyre a kamara tagjait tisztelettel meghívja. Debrecen, 1908. szeptember 29. Szabó Kálmán elnök.

Meghívó. A nyiregyházi iparos ifjuság önképző egylete holnap vasárnap, a Koronaszálló dísztermében tartja tánc, világposta, stb. egybekötött jótékony célú zártkörű szüreti táncmulatságát. Belépő-díj személyenként 1 kor. 60 fill., családjegy 4 kor. Kezdeté este 8 órakor.

Vasárnapi munkaszünet. A magántisztviselők és kereskedő alkalmazottak által szeptember hó 27-ére Budapestre összehívott országos kongresszusra városunkból a kereskedő ifjak egylete képviselőiben megjelentek dr. Bartos Sándor titkár vezetése alatt Gaal Jenő és Beregi Sándor. — Ezen gyűlésen legbehatóbban foglalkoztak a teljes vasárnapi szünet, illetve a 36 órás zárva tartás mellett. A vitában Beregi Sándor — ki az országos kongresszus egyik jegyzőjének lett megválasztva — is részt vett és az ügyszöz teljes szakavatottsággal szólott hozzá. Az összes vélemények csoportosítása után az eredmény memorandumba foglalva a folyó hó 7-én tartandó ankéthez fog betérjésztetni, ahol remélhetőleg ezen feletto jogos kívánság kelio méltánylásra fog találni.

Hullaégető kemencék. A természetbúvárok régen a tüzet jelölték meg a ragályos betegségek csiráinak elpusztítására. — Ez a gondolat lassankint a gyakorlati életbe is átmegy. Az idő forgandó s amit tegnap megmosolyogtunk, azt ma elfogadjuk, holnap pedig nélkülözhetetlennek tartjuk. Így vagyunk a hullaégető kemencékkel is, melyekből most 10 darabot rendelt meg a földmivelésügyi miniszter az állami birtokok számára. Ugy emlékszünk, hogy Mandel Dezső is bemutatta Nyiregyházán hullaégető kemencéjét, de Nyiregyháza még mindig a tegnappal tart.

Necrológ. Moldván Lajos, városunknál alkalmazott házmester, ma délelőtt hosszas betegség után, megszűnt élni.

Gyümölcsézés. A gyümölcsök táplálóanyag-tartalma elég nagy és emészthetősége is kedvező. A tápláló-értéket tekintve az aszalt-gyümölcsök, dió és mogyoró kiváló figyelmet érdemelnek. De a többi gyümölcs is alkalmas cukortartalmánál fogva arra, hogy az ember enerziaszükségletét részben vagy egészen kielégítse. Ezért helytelen az a nálunk nagyon elterjedt szokás, hogy a gyümölcsöt az ebéd vagy vacsora végén csak ráadásul adják, a mikor már a gyomor amugy is tele van más táplálékkal. Ilyenkor természetesen a gyümölcs táplálóértéke nem érvényesül. Osszuk be a gyümölcsöt napi ételrendünk keretébe úgy, hogy az ne csak higiéniai jó hatású, de tápláló értékét is érvényesíthesse. Együnk gyümölcsöt reggelihez, délelőtt és délután, ha munkaközben kissé megéheztünk. Hiszen a gyümölcsök nagyobb része amugy is energiát ad a munkához. — Amerikában, Angliában és az európai kontinens művelt államaiban egyre nagyobb tért hódít az a szokás, hogy a reggeli friss vagy befőzött gyümölcsessel kezdik meg és napközben is gyakran esznek gyümölcsöt. Ha pedig így a gyümölcsessel öhségünket csökkentjük, annyival kevesebb husra és kenyérré van szükségünk; ekkor a gyümölcsézés gazdaságos és egészséges is. Ne feledkezzünk meg azonban az óvatosságról, a midőn szükségletünket beszerezzük, mert a gyümölcsessel, ép úgy mint bármely nyersen fogyasztott étellel ragályos betegségeket szerezhethünk. Különösen helyén való most az óvatosság amidőn a kolera elterjedésének veszedelme lebeg az egész Európa felett.

Hirdetmény. Az utadó kivetési lajstrom érvényesítve a városi adóhivatalhoz leérkezvén azt az 1890. évi l. t. c. 15. §-a értelmében a városi adóhivatal okt. 11-éig közszemlére kiteszi a miért is a kivetési lajstromok a városi adóhivatalnál megtekinthetők. A sérelmes kivetés ellen foiszólamlások a városi adóhivatalnál Szabolcs vármegye alispáni hivatalához címzettek a fentebb jelzett határidőn belül beadhatók. Nyiregy-

házán 1908. szeptember 29. Májerszky Béla polgármester, Oltványi Ödön adóügyi tanácsos.

Eljegyzés. Bibor Olga művésznőt, mult hó 28-án eljegyezte egy Newyorkban lakó, magyar származásu hegedűművész Munkácsy János royal violin virtuos. Szivesen gratulálunk a szép frigyhez.

Buzából kenyér huszonkét perc alatt. Ezt a világrikordot érték el az Oregonian közlése szerint Minnesotában. A lábán álló buzavetésben az aratógép megkezdette munkáját, az átadta a kévéket a mellette álló cséplőgépek, a mely elválasztotta a goromba tisztatlanságokat. A tizedik percben már a malom koptatóján ment végig az új buza hat perc alatt mint kész lisztet lezsákkolták és a hátralevő négy perc alatt az automatikus sütővel ellátott malom fölmutathatta a kész kenyeret. Ilyen gyorsaságot hozzákészüléssel el lehet érni, de minden ördögösség nélkül történt az, hogy egy békési gazda az idén június 29-én aratta le buzáját, másnap pedig már evett a saját termésből.

A nyiregyházi lawn-tennis társaság 1908. október hó 10-én a Takács vendéglő helyiségeiben saját pénztára javára zártkörű táncmulatságot rendez. Családjegy 5 kor. személyjegy 2 kor. Felülfizetéseket köszönettel fogadjunk és hirlapilag nyuktázunk. Kezdeté este 8 órakor. Rendezőség: Balogh Ferencné, dr. Szende Emil, Hähnel Ferencné elnökök, Kende Sándorné, dr. Buday Gyula, Nemes Béláné alelnökök. Nemes Margit és Balogh Muci ellenör, ifj. Hähnel Ferenc pénztárnok, Sándor Lajosné és Rác Sándor jegyzők. Vigalmi bizottsági elnökök: Boldizsár Imréné, dr. Róth Izsóné, Szabó Lajosné és Wessely Józsefné. Rendezők: Balogh Erzsike, Budai Margit, Fehér Nellyke, Fisch Adna, Fisch Erzsike, Keéky Mariska, Mandel Boriska, Mandel Ilonka, Mandel Mathild, Markovits Berta, Márkus Mariska, Márkus Terike, Pető Ilonka, Precner Margit, Precner Edith, Szalkai Zsófi, Szöke Veronka, Sztruhár Kata, Vadász Ilonka, Vadász Vilma, Vedres Erzsébet, Vozáry Rózsika, Wahrmann Ilonka. Cigánybírók: Balogh Ilonka, Hähnel Mariska és Engesser Janka.

Október 6-ika a nyiregyházi evang. templomban. Dicső és áldott emlékü vértanunk halálának évfordulóját ez idén is megünnepli ev. egyházunk; s jólehet nekünk, rendes lelkészeknek elodázhatlanul el kell utaznunk, hogy az e napon d. u. 3 órakor Pesten tartandó tiszakerületi előértekezleten s az utána következő egyetemes közgyűlésen részt vehessünk, a hol az idén különösen fontos tárgyak kerülnek tárgyalás alá, — gondoskodtam róla, hogy okt. 6-án d. e. 10 órakor a szokásos hazafias gyászistentisztelet a maga formájában megtartassék. Nyiregyháza, 1908. okt. 3. Paulik János, ev. igazgató lelkész.

A Pesti Hirlap. mint rendszeren minden év őszén, ezuttal is figyelmezteti a magyar olvasóközönséget, hogy immár 19-ik évfolyamába lépő nagy képes naptárát csak azok az előfizetők kapják meg karácsonyi ajándékkul, akik legalább három hónap óta járattják a lapot. Ne mulassza hát el senki az alkalmat egy egész éven át használható, di-

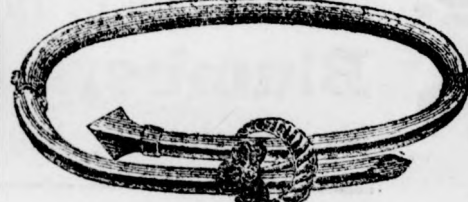
Ezüst éteszköz grammja 5 és fél krajcár!

Ékszerék.

Magyarország legnagyobb, legmegbízhatóbb bevásárlási forrása.

Több mint negyed század óta áll fenn.

Lefkovits Arthur és Társa

Debrecen Piac-u. 38. (Főposta mellett.)

Számos Ritintetés legmagasabb helyekről.

Ó r á k.

Ezüst éteszköz grammja 5 és fél krajcár!

szes kiállítású és gazdag tartalmu ajándék-könyv megszerzésére, kivált mikor a lap, mely az előfizetőinek adja, Magyarország első lapja. A Pesti Hirlap ma hazánkban a legelterjedtebb, tehát a legkedveltebb, legbővebb tartalommal megjelenő és minden irányban független, ép azért az igazságot bátor szónokimondással hirdető újság. Vezércikkei, tárcái, esti levelei elsőrendűek; színház-, hír-, szerkesztői üzenet- és vegyes-rovatai a leg-gazdagabbak; mulattató és humoros közleményeivel minden lapot felülmul. A Pesti Hirlap minden előfizetője féláron rendelheti meg a Divat-Salon című, kitünően szerkesztett, elsőrendű újságot, mely a hölgyek körében általános kedveltségnek örvend. Fel tehát, aki még nem tette, siessen előfizetni a Pesti Hirlapra, melynek ára egy óra 2 kor. 40 fill. negyedévre pedig 7 korona s a Divat-Salonnal együtt 9 korona. A Pesti Hirlap címe: Budapest, Váci-körút 78.

Ha megbízható órára vagy jó és szép ékszerre van szükséges, és ezt jutányos áron óhajtja beszerezni, úgy forduljon bizalommal **Vrabecz** órás és ékszerészhez Nyiregyháza Iskola-u: 8 Javításokat pontosan, jutányosan és jótállás mellett készít.

Tűzijátékokban ujdonságok Hirschler Mór fűszerkereskedőnél, volt Török Péter-féle üzlet. Ugyanott m. kir. **lőporáruda, vadász, flóbert és revolver töltények** árusítása.

KÖZGAZDASÁG.

Takarmányban szűkölködő gazdák figyelmébe!

— A földművelésügyi miniszter felhívása a szabolcsi gazdákhöz. —

A takarmányszükségen a legtöbb gazda úgy vél segíteni, hogy csökkenteni állatainak számát, ezzel azonban magának okoz kárt, mert ez éveken át felszaporított állomány kisebbitésével csökken a tárgymennyiség és így talajának termőereje, a takarmányszükség következtében pedig oly sok állat kerül a piacra, hogy az eladó állatokat olcsó áron kell elvesztegetni.

Tekintettel arra, hogy az idén a takarmányszükség csökkentésének minden eszköze igénybe nem vehető különösebb gondot kell fordítani. *olyan takarmánynövények vetésére melyekkel tavasszal korán lehet megkezdeni a zöldtakarmányozást.*

A takarmányrozs lehetőleg frissen trágyázott földbe, sűrűbben vetendő, mint a magja végett termelt és a kora tavasszal kalászhányás előtt kaszálandó. Szánakészítésre nem alkalmas, mert nem sok értékű szénát ad, de az őszi keverés etetéséig jó zöldtakarmány, mely tavasszal legkorábban használható.

A biborhere rövid tenyészideje folytán különösen alkalmas arra, hogy mint közbeszurt takarmánynövény természetessék.

A kaszáással a teljes virágzás bekövetkeztéig várunk, a mi rendszeren május első felében következik be. Tavasszal lassan indul, de csakhamar rohamosan fejlődik.

A szösös bükkönyverék természetesen ott helyén való, a hol az értékesebb takarmányt nyújtó őszi keverékek természetesen nem járható eredménnyel. Az igen hideg éghajlatu, nyílt fekvésű helyektől eltekintve, az ország minden vidékén biztos eredményt ad, a mennyiben a téli hideget minden vesztély nélkül elviseli. A talaj iránt igen csekély igényeket támaszt, gyenge minőségű homok és agyagtalajokon, a hol a borsós keverék bizonytalanul terem s csak kevés termést szolgáltat, kitünően megterem.

Előveteményül bármely nyáron lekerülő gabonaféle és egyéb növény alkalmas, mely után a talaj a lekerülés után közvetlen alkalmazott tarlóbuktatással s azt követő közepmély vetőszántással készítenő elő. Az alkalmazandó keverék 40% rozsból, 60% szösös bükkönyből áll, belőle 100—120 kg. vetendő k. holdanként. A hol nagyobb területet kell bevetni, ott ajánlatos több részletben vetni, mert ha tavasszal nagyobb mennyiség áll rendelkezésre, mint a mennyit

8—10 nap alatt feleltethetünk, úgy a rozs, mint a szösös bükköny elfásul s az állatok nem eszik oly szívesen. A vetést kezdhetjük szeptember végén.

Az őszi borsó- és bükkönykeveréket csak jó erőben levő közepkötött vagy kötött talajon érdemes vetni, mert csak itt várhatunk e növényektől jó termést, ellentétben az előbbi két takarmányfélével mely inkább oda való, a hol a lucerna és lóhere termetésre a talaj gyengébb minősége, laza volta stb. miatt nem alkalmas. Az éghajlat tekintetében is jóval igényesebb az előbbi két keveréknél, miért csak enyhébb telű sík vidékre vagy védettebb fekvésű dombos helyekre való, mert a téli fagyok kárt tehetnek benne továbbá a fejlődés megindulása után beálló késői fagyok is nagyban károsíthatják.

A nyert zöldtakarmánytermés nagyobb, mint az előbbi két növényé, azonkívül igen jó minőségű, tartalmas, melyet az állatok nagyon kedvelnek s a tejelésre igen jó hatást gyakorol. — Katasztrális holdanként zölden 100—120 q¹-a termést ad.

A keszthelyi keverék őszi rozs- és repcekeverékből áll. Előnye, hogy nemcsak a jövő, hanem már a jelen évben is szolgáltat esetleg zöld takarmányt. Minthogy a keverék őszi rozs és repceből áll, ennél fogva csakis jó minőségű közep kötött, televényes talajon érhetünk el vele sikert, ahol a káposztarepce buján fejlődhetik, gyenge erőben levő talajokon ősszel alig ad valami termést, a tavaszi is csekély lesz. Megfelelő talajon bármely vidéken termesztendő, mivel a téli fagyokat mindkét növény elég jól kibírja, annál is inkább, mivel ősszel megkaszáva a kipállástól sem kell féltetni.

Nem sok olyan évünk volt, midőn a takarmány olyan kevés és drága lett volna, mint az idén. — Ez természetesen szerencse azoknak a kiket az aszály nem ért, de baj annak, akinek alig van egy kevés takarmánya. Azonban ezeknek sem kell kétségbe esniök, mert a gazdagságban sok olyan anyag található, a mire máskor nem hederítünk, de amit az idén jól feltakarmányozhatunk. Lássuk csak ezeket közelebbről.

Ilyenek:

1. A lombfák levelei, melyek zölden gyűjtve, akár azonnal feleltethetők, akár pedig zombolyai módon a téli időre tehetők el. — Ezért nagyon ajánlatos, hogy akinek fűz, szeder, akác, hárs, kőris, éger, szil, bükk, tölgy stb. fái vagy erdeje van, gyűjtse a lombot mindaddig, míg a fagy el nem perzseli. A gyűjtés vagy a leveles galyak lemetzése, vagy tisztán csak a levelek lemetzése útján történik.

A lombtakarmányt legjobb megszáritva a téli időre eltenni, de mivel az idej esztendő előrehaladottsága már alig teszi a száritást lehetségessé, zombolyázni is lehet azt, még pedig egészen úgy, mint ahogy a csalamádét szokták.

Ha már elkéstünk volna a lombtakarmány szedésével, akkor a lombfák gallyait is érdemes mindazon esetekben gyűjteni a mikor nagyon kevés a szálas takarmányunk, de különösen amikor kevés a szalmánk, mert az állatok szívesen eszik a gallyakat is, a meddig még frissek, vagyis a meddig meg nincsenek kiszáradva s ha azokat 1—2 centiméterre felaprózva szalmaszeccskával füllesztjük,

Bortermő vidékeken így Szabolcsmegyében is — továbbá nagy segítségünkre lehet a szőlővenyige, melyből a középnagy marha naponta 8—10 kilogrammot is megeszik, ha felaprózva és szalmaszeccskával füllesztve adjuk neki.

2. Nagyon jó segédtakarmány a répalével. Ezt is máskor többnyire alászántják, vagy legfellebb csak addig etetik míg friss. Pedig a répalével mindig megérdemli a gondos összeszedést, mert tápértékben a legtöbb zöld takarmánnyal versenyez s mindenesetre táplálóbb, mint pl. a csalamádé.

A répalével eltévési módja az, hogy két méter széles, ugyanolyan mély, de szükség szerinti árok szerű vermet ásunk s annak aljára rossz polyvát vagy falevelet hintve, a leveleket rétegenként belerakjuk s az egyes rétegeket jól letiporjuk, ami különösen a verem két hosszfele mentén a saroknál történjek.

3. A burgonyaszár is ló takarmány, de nem nyersen, hanem csak ha úgy szárítjuk, mint a szénát, vagy ha zombolyázzuk, vagy végre, ha úgy verméljük be, mint a répalévet, melylyel különben keverve is lehet a verembe tenni.

4. A kukoricacsutkát rendszerint csak tüzelőül használjuk, más országokban azonban mint takarmányt is megbecsülik, mert a csutka fölér a közepes szalmával. Legjobb a csutkát darálva etetni, de a kisgazda, akinek darálója nincs, úgy is segíthet magán, hogy nagyjában felaprózva, hideg vízben áztatja, vagy meleg vízzel leforrázza azt és szeccskával keveri.

CSARNOK.

Napló kaukázusi utamról.

Irta: **Hlatky-Schlichter Miklós.**

VII/20. Hétfő. Hajnali 4 órakor értünk Pjatigorszkba, ebbe az elegáns, szép orosz fürdőbe. A „Sjeferoffa gastinyica” Modernben szálltunk meg, hol csak hamar ledültünk a hosszú, fárasztó utazás után. Délután 3 órakor felkeltünk és szíjjelnéztünk a városban. A fürdő-park közelében van a Lermontoff tó, a híres orosz költő szobrával. Innen remek kilátás nyílik a Kaukázus óriására, a nap fényben csillogó, 5690 méter magas Elbruszra. A tó mellett áll egy pazar fényvel, arannyal és márvánnyal diszitett „sabor” (dóni). Óriási, színes üveggel kirakott kupoláján misztikus fényvel szűrődik be a nap sugár a fehér márvány-oszlopos csarnokokba, melyek tele vannak műkinesekkel, mesés szép oltárokkal, régi képekkel és szobrokkal. Innen átsétáltunk a szomszédos fürdő-parkba. A fősétány mellett hosszú sorokban húzódik a kereskedők sok, tarka bódéja, melyekben a legkülönfélébb emlékeket, botokat, disztárgyakat, szopókákat, levele zólapokat, albumokat, kézimunkákat, ékszereket és sok sok mindenféle tarka, szebbnél szebb ragyogó dolgot árulnak. A park végén van a „Bestau”, az öt hegy legmagasabbja, a Masuk.

Kanyargós sétányon mentünk fel oldalára, a „Grotta Lermontoffa”-hoz. Ez egy barlang a hegy oldalában, hol a nagy költő a legszívesebben időzött és itt írta legszebb verseit. Majd a Masuk túl oldalán levő helyet tekintettük meg, hol a költő végzetes párbaja volt. E helyet egy fehér márványból készült emlékoszlop jelzi. (Egy mulatság alkalmával a költő egy a hölgyekkel szemtelenkedő fiatalembert utasított rendre; ennek szóváltás, majd párbaj lett a vége, melyet Lermontoff halálával fizetett meg).

Lefelé haladva a Masukról csakhamar elértük a fürdőkert központját, hol a kuszalon előtt katonazene játszott a fényesen kivilágított téren, hol a legelegánsabb publikum, a leghihetlenebb divat szerint öltözve hullámozott fel-alá. Este 8 órakor színházba mentünk, hol a „Lyesz”-t (az „Erdő”-t), egy eredeti orosz vígjátékot adtak. Előadás után megvacsoráltunk és egy csomó tapasztalattal gazdagabban, lefeküdtünk.

VII/21. Kedd. Rövid másfél napi pihenő után ismét tovább mentünk. A déli vonattal indultunk el. Gyönyörű, kanyargós hegyi uton, rövid két órai ut után megérkeztünk Kiszlavodszkba.

(Folyt. köv.)

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:
HLATKY-SCHLICHTER GYULA.

Nyilttér.*

Figyelmeztetés.

Az uradalmi polenai ásványvíz közkedveltsége által indítatva, utóbbi időben egyesek „polenai víz” elnevezés alatt forgalomba óhajtják hozni közönséges szén-savval telített — minden gyógyhatás nél-

* E rovat alatt közölttekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség

külli — szennyvizüket és ezzel a közönséget tévedésbe akarják ejteni.

A t. c. fogyasztó közönség érdekében szükségesnek tartjuk felemlíteni, hogy az orvosi világ előkelőségei által kitünő gyógyhatásának elismert

„Uradalmi polenai víz” vignettáján és ónkupáján, ugyiszintén dugóján az

„Uradalmi polenai víz” jelzés határozottan ki van tüntetve, miért is kérjük erre figyelemmel lenni és a nem ily jelzéssel ellátott palackokat visszautasítani.

Uradalmi ásványvizek bérlősége Szolyván.

6172
1908 Tk. sz.

Hirdetmény kivonat.

A nyiregyházi vár. törvényszék mint tkvihatóság közhírré teszi, hogy a Budapesti malomépítészeti és gépgyár Podrinecz és Heisler budapesti bej. cég végrehajthatónak, Posta Ferenc és Posta Ferencné Labancz Mária végrehajtást szenvedettek ellen 2118 korona 07 fillér, ennek 1907. évi február hó 1 napjától folyó 6% kamatai, 88 kor. 90 fillér eddigi, 41 korona 05 fillérben ezennel megállapított jelenlegi költség, továbbá a csatlakozott

Első magyar biztosító társaságnak 117 kor. 60 fillér tőke, ennek 1906 október hó 1-től folyó 6% kamatai, 75 kor 50 fillér eddigi és a 7808/908. sz. árverési kérvényért 12 koronában ezennel megállapított költség és a még felmerülendő költségek behajtása iránt folyó végrehajtási ügyben az ezen kir. törvényszék területén fekvő rakamazi 916 sz. betétben most már a Posta Ferenc jogán ennek örökösei kiskoru Posta Mária, József, Gizella és Magdolna, továbbá a Posta Ferencné, Labancz Mária tulajdonául bejegyzett következő ingatlanok:

- az 525/1 hszám alatt foglalt udvar 28 kor. becsértékben;
- az 525/2 hszám alatt foglalt ház és udvar 800 kor. becsértékben;
- az 5156/85 hszám alatt foglalt legelő 20 kor. becsértékben;
- az 5516 hszám alatt foglalt szántó 128 kor. becsértékben az 1908 évi október 29. délelőtt 10 órakor, Rakamaz községküzánál megtartandó nyilvános árverésen becsáron alul is elfognak adadni.

A rakamazi 916 számú betétben A +3 sor. 5156/85 hszám alatt foglalt ingatlanra C 1 sorszám alatt az 5118/1, 5118, 5119, 5120, 5156/1, 5156/12, 5156/14, 5156/84, 5156/86, 5156/227, 5157/1, 5157/4, 5159 hszámú ingatlanok mindenkori tulajdonosai javára bejegyzett közös legeltetési szolgálmi jog, továbbá a C 3. szám alatt a kir. kincstár javára bejegyzett vízlevezetési szolgálmi jog, ezen ingatlant terhelőleg az árverés után is épségükben fenhagyatnak.

Az árverési feltételek a következőleg állapítatnak meg:

- Kikiáltási ár a fentebb kitett becsár.
- Bénonpénzül a becsár 10 százaléka.

Nyiregyházán, 1908. augusztus 2.
Borbély
kir. it. táb. bíró.

*** A MAGYAR UJSÁGÍRÁS SZENZÁCIÓI! ***

A NAP

A magyar közönség legkedvesebb lapja!

A 48-as eszmény és a magyar nemzeti törekvések egyetlen hü és kérélhetetlen szószólója. ***

Főszerkesztő: BRAUN SÁNDOR
Felelős szerkesztő: HACSAK GÉZA.

Naponkint 125.000 példány!

Egy szám 2 krajcár.

A NAP előfizetési ára:

Egész évre 16 K. — f.   Negyedévre 4 K. — f.
Félévre 8 K. — f.   Egy hónapra 1 K. 40 f.

FIDIBUSZ

legkitünőbb magyar élclap!

Páratlan népszerűség.

Remek szöveg, pompás képek!

Mesésen olcsó!

Egy szám 5 krajcár

A FIDIBUSZ előfizetési ára:

Egész évre 6 K. — f.   Negyedévre 1 K. 50 f.
Félévre 3 K. — f.   Egy hónapra — K. 50 f.

Mutatványszámokat küld a kiadókivatal:

Budapest, Röck Szilárd-utca 9.

oooooooooooooooooooooooo

Dukes és Herzog

Galgócz. Budapest.

Telefon: Galgócz 1. sz. V. Váci-körut 74. sz.
Budapest 88—09. sz.

C z i k k e k :

Szárított répa- Superphosphát
szelet. Thomas salak.
Szárított mos- Kálisók.
lék. Chili salétrom.
Szárított ser- Szárított mar-
tésztkőly. hatrágya.
Malátaesira. Trágyagyeps.
Melassa. Kénsavas amo-
Foszforsavas niák.
mész. Enyvtelen
Olajpogácsák. esontliszt.
Korpa.

„Ideál” takarmány répamag.

oooooooooooooooooooooooo

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Pályázat pénztárnoki állásra.

A „Szabolcsvármegyei Népbank Mint Szövetkezet” a lemondás folytán megüresedett pénztárnoki állásra 1800 kor. évi kezdő fizetés mellett és az évi nyereségből a tisztviselőkre eső szokásos jutalékkal pályázatot hirdet. A megválasztott pénztárnoktól 8000 korona biztosíték letétele kívántatik meg. Könyvelési teendőkből jártasak előnyben részesülnek. Az állás lehetőleg tolyó évi november hó 1-ikén foglalandó el. Sajátkezüleg irt, a képesítést, eddigi működést és előéletet igazoló bizonyítványokkal felszerelt kérvények legkésőbb f. évi október hó 20-ig nyujtandók be fenti intézet igazgatóságához.

Nyiregyházán, 1908. évi szeptember hó 21-ikén.

Az igazgatóság.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Alapítatott 1906.

Bármilyen ruhák vegyitisztítását, festését és gouvelirozását a legmeglepőbb eredménnyel végzi

Gabulya Mihály

kelmefestő, vegyiruhatisztító és gouvelirozó intézete

Nyiregyházán.

Pazonyi-utca 13.

(Zrinyi szálloda udvar.)

KINCSET TALÁLT A GAZDA

a kőbányai

szárított hizósertéstrágyában.

Minden gazdasági növénynél, de különösen a szőlőben 100% terméstartalommal

biztosít. Kérjen saját érdekében mielőbb közelebbi ismertetést, számtalan hiteles szakvéleményt, árajánlatot, melyekkel szívesen szolgál a:

BUDAPEST-KŐBÁNYAI TRÁGYASZÁRÍTÓGYÁR
Bosányi, Schietrumpf és Társa.

URSUS

a legtokéletesebb rendszerű borsajtó

a 3-ik erőttétellel felülmúlja minden más szerkezetű sajtó nyomóképességét, acélsavar és keretszerkezettel, a must vasrészekkel nem érintkezik, miáltal a bor megfeketedését kizárja, a törköly egy darabban kivehető. Képes ártap pincefelszerelési cikkekről s borsajtókról ingyen és bérmentve. ::

Tóth Gyula Debrecen.

SIRKÖVEK

tíz százalékkal olcsóbb mint bárhol.

Nyiregyháza, Kótaji-utca 5. szám.

Használt tölgyfa hordók

minden nagyságban és gesztenyefa transport-hordók jó állapotban

jutányos áron eladók

Wolf Lipót Fiai cégnél
Kismartonban, Sopron m.

LICHTMANN VILMOS

cég ajánlja

Nyiregyházán, Széchenyi-tér 3. sz. saját házában épült, dúsan felszerelt gépraktárát, mindennemű különleges — **legkedveltebb** — **gazdasági gépek és gőzekék** beszerzésére.

Nemkülönben: sok évi — és tekintélyes — összeköttetései folytán külön, **jelzálogbanki ügyosztályt** vezet ingatlanokra nyújtandó legelőnyösebb **törlesztéses kölcsönök** megszerzésére, **birtokok eladása, parcellázása, és ilyenek bérbeadási ügyvitelére.**

Eladó szén!

Van szerencsénk a t. közönség b. tudomására hozni, hogy a telepünkön levő

elsőrendű poroszszén

készletünk egy részét áruba bocsátjuk és pedig nagyban kocsiszámra, kicsinyben métermázsánként.

Venni szándékozók, városi irodánkban (Vármegyeház-tér 10. sz.) jelentkezhetnek.

Nyiregyházi
Villamossági Részvénytár saság

Csemege szőlő.

Sóstó-szőlőtelepi, kiváló, aggatásra is alkalmas Chasselas csemege szőlő házhoz szállítva kg.-ként 30 fillérjével eladó. — Cim: Dr. Zinner Samu ügyvéd, Nyiregyházán. Telefon sz. 76.

Az őszi idényre már megérkeztek KREISLER SIMON

divat és kézműáru üzletébe Nyiregyháza

a legújabb kosztüm-kelmék, flanelek, loden-kelmék,
mosóbarchetek.

Raktáron tartok valódi cérna, damast, gradli és schiffon vásznakot.

A legújabb

angol gyapju kelmék uri- és fiu öltönyökre

nagy választékban.

Továbbá ajánlom kizárólagos szőnyegáru üzletemet ahol mindennemű függönyök, asztalterítők, linoleumok, paplanok, matracok, mesés olcsó árakban szerezhetők be.

Tisztelettel:

Kreisler Simon.

Szőlő oltvány

és vesszőről nagy képes árjegyzékemet ingyen és bérmentve küldöm meg aki címét tudatja. Ezen könyvet még az is kérje, aki rendelni nem akar, mert sok hasznos tudnivalót tartalmaz.

Gyökeres oltványokból, amerikai és európai sima és gyökeres vesszőkből, a világhírű „Delawaré”-ből 1 1/2 millió készlet.

Olcsó ár és pontos kiszolgálás.

Szűcs Sándor fia szőlőtelepe
Bihardiószeg

SIRKÖVEK

mindenféle alakban és nagyságban
legolcsóbb árak

mellett kaphatók:

FÜHRER ZSIGMOND FIAINÁL

Nyiregyházán,

Vármegyeház-utca 5-ödik szám.

Állandó butorkiállítás

Glück Jenő butoráruházában,

Nyiregyházán, Pazonyi-utca 10. sz

Minden vevőnek saját érdekében áll, hogy butor szükségletét addig be ne szerezze, míg a nálam lévő legnagyobb választéku, túlhalmozott mennyiségű és legszolidabb kivitelű izléses, részben saját készítményű **háló, ebédlő, szalon és luxus** butoraimat meg nem tekinti, mely alkalommal az igen tisztelt vevő közönség meggyőződhetik, hogy **üzlettem bármelyik fővárosi nagykereskedővel is a versenyt mindenkor kiállja.** Cégem szolid, pontos és legjutányosabb árai folytán már eddig is a legjobb hírnévnek örvend. Hivatkozva ismét a túlhalmozott raktári készletre, mely alkalommal az összes raktáron lévő butoraimat

bámulatos olcsó áron árusítom

míg a jelenlegi készletem tart.

Teljes tisztelettel

Glück Jenő.

A réz-, vas- és hajlitott fabutort gyári árban árusítom.

GUTTMANN HENRIK

divatáru üzlete

Nyiregyházán.

Van szerencsém a mélyen tisztelt vevőim-mel közölni, hogy az őszi szövetek **uri öltönyökre** nagy mennyiségben a legújabb mintájú és legjobb minőségben megérkeztek, melynek megtekintésére tisztelt vevőimet meghívom.

Kiváló tisztelettel **Guttman Henrik.**

Főüzlet: **Telefon 140.** Nyomda: **Telefon 182.**

Piringer J. utóda (Borbély Béla)
könyvnyomdája, könyv- és papirkeres-
kedése és könyvkötészete
— Nyiregyháza, Városház-épület. —

TANKÖNYVEK

új és használt állapotban
melyek az összes helybeli tan-
intézetekben és elemi iskolákban
az 1908—9. tanévben használatni
fognak

a **legjobban beszerezhetőek.**

Keil-lakk

legkitünőbb mázó-ló-szer puha padló számára.

Keil-féle viasz-kenőcs kemény padló számára,
Keil-féle teher „Gasur” fénymáz 90 fillér.
Keil-féle arany-fénymáz képkereteknek 40 fill.
Keil-féle szalmakalap-festék minden színben.

Mindenkor kaphatók:

HIBJÁN GYULA cégnél NYIREGYHÁZA

Vas és réz butorok nagy választékban.

Szabolcsvármegye legnagyobb butoráruháza

Nyiregyházán, a Törvényszék mellett

Raktáron tartok a legmodernebb stíli ebédlő és háló szobákat, saját készítményű kárpitozott butorokat, ugymint ebédlő divánok és salon garnitúrákat a legújabb kivitelben és legjobb minőségben jutányos árak és pontos kiszolgálás mellett.

A n. é. közönség pártfogását kérve.
vagyok

Kiváló tisztelettel

Lefkovits Zsigmond.

BUZIÁSI PHÖNIX

ÁSVÁNYVIZ

Kitünő hatásu vese- és hólyagbajoknál.
Szénsavdus, kellemes, savanykás ízű, vasmentesített,
rendkívül üdítő asztali víz.
Üdít, gyógyít. Orvosilag ajánlva.
Ivógyógmódrá használva, vese- és hólyagbajoknál, a vese medence idült hurutjainál, húgykő- és fővényképződésnél, a légutak s a kiválasztó szervek hurutos bántalmainál kitünő hatásának bizonyult.
Prospektust kívánatra küld a forráskezelőség:
Muschong buziási gyógyf. igazgatósága Buziásfürdőn.
Nyiregyházán kapható Hoffmann Adolf fűszer- és csemege-üzletében.

Eredeti stassfurti
40%-os kálisót
= és kainitot =
valamint az összes egyéb mű-
trágyákat legolcsóbb áron száll-
ítja

Kalmár Vilmos

a stassfurti Kálisyndikátus ve-
zérképviselője

Budapest, VI. Andrassy-ut 49.

Lichtenberg Jakab

legnagyobb cipőraktára

Nyiregyházán.

(R. kath. parokhia sarok.)

Mértékutáni megrendelések gyorsan foganatosítatnak.

Aki olcsón akarja őszi láb-
beli szükségletét beszerezni és
hiányát éri női-, férfi- és gyer-
mek cipőknek, avagy férfi- és
gyermek csizmáknak, forduljon
bizalommal hozzám és előre is
biztosíthatom, hogy szolid árak
mellett, pontosan és elsőrangú
készítményekkel fogom kiszol-
gálni. Vidéki megrendelések
pontosan eszközöltetnek.

Magamat a n. é. közönség jóakara-
tába ajánlva, vagyok tisztelettel

Lichtenberg Jakab.